

۲۰۰۰ سرباز آمریکا به سه سایت هسته‌ای ایران حمله کرد

۳ نگرانی ملل از ترامپ
واکنش‌های جهانی به تجاوز آمریکا به خاک ایران۴ امدادگران زیر آتش
حمله اسرائیل به جمعیت هلال احمر ایرانفراموشی
در سکوتدرخواست جمعی از نخبگان
و کنشگران مدنی و میراث فرهنگی از یونسکو

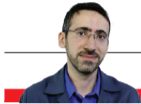
یادداشت روز

فریاد حقوق بین‌الملل

هم‌پیمانی اسرائیل و آمریکا
چگونه حق حیات ایرانیان را نقض کرد؟

صالح نقره‌کار

حقوقدان

تصاویر دلخراش کودکان و زنان غرق در خون غزه که پیش‌تر می‌دیدیم، شاید هرگز بساور نمی‌کردیم روزی همان صحنه‌های سبانه را در کوچه‌های تهران به چشم بینیم. اما امروز این کابوس به واقعیت پیوسته است. رژیم صهیونیستی در اقدامی جسورانه و بی‌سابقه پس از جنگ صدام، به خاک ایران تجاوز نظامی کرده و مستقیماً مناطق غیرنظامی را هدف قرار داده است. بمباران شهرها و کشتار زنان و کودکان بی‌گناه، آن‌هم در قلب یک کشور مستقل، نقض آشکار و فاحش اصول بنیادین نظم حقوقی جهان محسوب می‌شود. این اقدامات جنگ‌طلبانه اکنون با همراهی مستقیم ایالات متحده به اوج تازه‌ای رسیده است؛ به طوری که آمریکا به عنوان هم‌پیمان اسرائیل، اخیراً به تأسیسات هسته‌ای کلیدی ایران مانند فردو و نظنز حمله هوایی کرده است. اتحاد واشنگتن-تل‌آویو به وضوح صلح و امنیت بین‌المللی را به بازی گرفته و خاموشی مجامع جهانی در قبال این تجاوزات، مرگ تدریجی حقوق بین‌الملل را رقم می‌زند.

جامعه جهانی تاکنون واکنش درخوری به این اقدامات نشان نداده و نهادهایی چون شورای امنیت سازمان ملل متحد اقدامی در خور انجام نداده‌اند. گویی قدرت‌های نظامی و حق وتوی متحدانشان، بر قوانین بین‌المللی سایه افکنده و مکانیزم‌های جهانی صلح را فلج کرده است. آن‌چه امروز در ایران می‌گذرد - تداوم همان سیاست سکوت در قبال جنایات غزه - مشروعیت و کارآمدی نهادهای بین‌المللی را به پرسش کشانده است. وقتی یک عضو سازمان ملل، آشکارا تهدید به حمله می‌کند و سپس آن تهدید را عملی می‌سازد، اما پاسخ و مجازاتی در کار نیست، دیگر چگونه می‌توان به نظم حقوقی جهانی دل بست؟ حقوق بین‌الملل در زیر چکمه هم‌پیمانان جنگ‌افروز در حال فروپاشی است و اگر جامعه جهانی به خود نیاید، این قواعد صرفاً به شعارهایی بی‌اثر بدل خواهند شد. در مقام یک حقوقدان، باید تحلیل کرد که چه اصول و حقوقی در این میان نقض شده‌اند. تجاوز مشترک رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه ایران نه تنها حاکمیت ملی ایران، بلکه چهار محور اساسی حقوق بین‌الملل را هدف قرار داده است: حق حیات، منع توسل به زور، حمایت از غیرنظامیان و حفاظت از میراث بشری و فرهنگی. در ادامه، هر یک از این موارد را بررسی می‌کنیم تا عمق فاجعه و ضرورت واکنش جهانی بهتر آشکار شود.

نخستین و بنیادی‌ترین حق نقض شده در این تجاوزات، حق حیات انسان‌های بی‌گناه است. تنها چیزی که برای سلطه‌گران جنگ‌افروز ارزشی ندارد، جان شیرین آدمیان است. بر اساس ماده ۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR)، حق حیات حتی در شرایط اضطراری نیز یک حق غیرقابل تعلیق است و تمامی دولت‌ها - خواه اشغالگر یا مستقل - مکلف به رعایت آن هستند. با این حال، رژیم صهیونیستی با کشتار هدفمند غیرنظامیان ایرانی، این حق بنیادین بشر را به سادگی نقض کرده است. نقض حق حیات توسط هر دولت یا رژیم، مسئولیت بین‌المللی آن را در پی دارد و می‌تواند زمینه‌ساز پیگرد در مراجع حقوق بشری و کیفری بین‌المللی گردد. اقدام عامدانه به قتل زنان و کودکان بی‌دفاع، مصداقی از جنایت علیه بشریت نیز محسوب می‌شود. تأسفیب‌آز آن‌که مراجع بین‌المللی مسئول عدالت و حقوق بشر تاکنون تحت سلطه همان قدرت‌های گردن‌کلفت، عملاً ابزار سیاست‌بازی بوده و در قبال این جنایت‌ها کاری نکرده‌اند. این بی‌عملی، توهینی به کرامت انسانی و نشانهٔ افول وجدان حقوقی جهان است.

دومین اصل اساسی که نقض شده، منع توسل به زور در روابط بین‌المللی است. بند ۴ ماده ۲ منشور ملل متحد صریحاً تمامی اعضاء را از تهدید به زور یا کاربرد آن علیه تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی هر کشور منع می‌کند. تجاوز نظامی به خاک ایران توسط اسرائیل - و اکنون مشارکت مستقیم آمریکا در این تجاوز - نقض روشن همین اصل بنیادین است. حملهٔ هماهنگ به تأسیسات حاکمیتی یک کشور مستقل، به وضوح در چارچوب تعریف «تجاوز» مندرج در قطعنامهٔ ۳۳۱۴ مجمع عمومی سازمان ملل (مصوب ۱۹۷۴) قرار می‌گیرد. چنین اقدام خصمانه‌ای یک جنایت صلح (جنگ‌افروزی) است که اساس نظم منشور ملل متحد را متزلزل می‌کند. برهم زدن صلح و امنیت بین‌المللی به این شکل، مسئولیت بین‌المللی سنگینی را متوجه آمران و عاملان آن می‌سازد.

ادامه در صفحه ۳

حلول روح هیتلر

سحرگاه یک‌شنبه، آمریکا به سه سایت هسته‌ای فردو، نظنز و اصفهان حمله کرد
درحالی‌که بسیاری از تحلیلگران معتقد بودند؛ اسرائیل دیگر توان تحمل ضربات ایران را ندارد
اما سرانجام نتانیاهو موفق شد تا برای نجات خود، پای ترامپ را به جنگ با ایران باز کند

سازندگی: فاشیسم نوین سربرآورد. عملیات سحرگاهی آمریکا و فروش ریختن بمب‌های سنگرشکن بر تأسیسات هسته‌ای فردو و موشک‌های کروز بر زمین تأسیسات هسته‌ای نظنز و اصفهان در حالی انجام شد که به اذعان تحلیلگران رسانه‌های خارجی، نتانیاهو در جنگی که علیه ایران آغاز کرده بود، رو به شکست بود. چه آنکه نه فقط ایرانیان به برتری ایران در این جنگ و تجاوز نابرابر اذعان داشتند که حتی رئیس‌جمهور ترکیه نیز صریحاً لب‌سختی کرد و ایران را پیروز این جنگ خواند. به همین دلیل درحالی‌که به نظر می‌رسید ایران رو به پیروزی است، دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا عملیات نجات نتانیاهو را کلید زد تا روح هیتلر دوباره زنده شود. این بار در کالبد ترامپ و نتانیاهو. گویی سه اینها سه تفنگداری هستند که هر یک در برهه‌ای از زمان جنایات مختلفی را علیه بشریت آغاز و جنگی ویرانگر و جهانی را آغاز کردند. این بار گویی روح هیتلر در دو جسم فاسد دیگر حلول کرده است. فرمول همان است. کشتار وسیع، نابودی زیرساخت‌ها، تبلیغات دروغین و هدف قراردادن غیرنظامیان و کودکان و زنان برای ایجاد رعب و وحشت و عادی سازی تبعات این جنگ. هدف وسیله را توجیه می‌کند تا با ایجاد ترس جهانی، کشوری را نابود و حتی آن را چند تکه کنند. پس هر چه مقاومت در مقابل تجاوز محکم‌تر باشد، مرگ خونین‌تر است. فرزندان جدید هیتلر از ده روز پیش جنگ و تجاوز را چنین آغاز کردند و سحرگاه یک‌شنبه با بمباران تأسیسات هسته‌ای ایران برگ دیگری را بر پرونده خود افزودند تا این جنگ خونین‌تر، پرمه‌ن‌تر و افروخته‌تر شود.

ادامه در صفحه ۳

روز شمار جنگ

امروز دوم تیر ۱۴۰۴ (جنگ در ۲۴ ساعتی که گذشت)
از جبهه‌ها تا خانه‌ها

ما در کنار هم، در این ستون، تاریخ را ورق می‌زنیم، نه برای بایگانی، بلکه برای بیداری. این ستون، ادای دین است به خون‌هایی که ریخته شد تا این خاک بماند. به امید آنکه روزشمارمان، با روز صلح به پایان برسد، اما تا آن روز، هر سطر، سنگریست در برابر فراموشی.

- ۱۷:۰۰ حملات و تجاوز اسرائیل به ساختمان پلیس فتا در تهران
- ۱۷:۲۰ دیدار وزیر امور خارجه با رئیس جمهور ترکیه
- ۱۷:۳۰ شهادت فرمانده تیپ ۷۱ زرهی یادگان ابوذر در حمله اسرائیل به سومار
- ۱۸:۰۰ ابوعلی محافظ شهید سیدحسن نصرالله به قافله شهدا پیوست.
- ۱۸:۱۳ استاندانار تهران: عملیات جمع‌آوری و خروج گسترده اتباع غیرمجاز از پایتخت تشدید پیدا کرده است.
- ۱۹:۰۰ اطلاعیه ارتش: پرتاب دهها فروند پهپاد ارتش به سرزمین‌های اشغالی
- ۱۹:۲۰ گردان‌های سیدالشهدای عراق شهادت سید حیدر الموسوی از فرماندهان مقاومت را در حمله رژیم صهیونیستی به نوار مرزی عراق و ایران اعلام کرد.
- ۱۹:۳۰ پدافند بندرعباس، شیراز و بندرلنگه و لوسان فعال شد.
- ۲۰:۰۰ خبرگزاری «رویترز»: مقامات اسرائیلی در یک تماس تلفنی با دولت ترامپ تاکید کرده‌اند که تل‌آویو ممکن است پیش از پایان مهلت دو هفته‌ای تعیین‌شده، به‌طور مستقل تأسیسات هسته‌ای «فردو» را هدف قرار دهد چرا که تمایلی به انتظار دو هفته‌ای ندارند.
- ۲۰:۵۷ خبرگزاری CNN گفت که مهلت دو هفته‌ای ترامپ به ایران یک تله است زیرا ترامپ می‌خواهد با مذاکرات ایران را سردرگم کند تا بتواند حمله غافلگیرانه انجام دهد.
- (یک تیرماه ۱۴۰۴)
- ۲۱:۰۰ سخنگوی فراگانه مرکزی خاتم الانبیا(ص) گفت: ارسال هر گونه تجهیزات نظامی یا راداری توسط هر کشوری برای کمک به رژیم صهیونیستی، هدف مشروع برای نیروهای مسلح خواهد بود
- ۲۱:۱۰ (شبکه الجزیره) پیام غیررسمی ایران به نتایج و نتایج ترامپ: ترامپ منتقل شد: در صورت هرگونه حمایت بیشتر، تأسیسات هسته‌ای «دیومنا» هدف قرار خواهد گرفت.
- ۲۱:۳۰ روابط عمومی سپاه عاشورا: ششمین پهپاد اسرائیل در تیریز منهدم شد.
- ۲۱:۴۰ شبکه آمریکایی سی‌ان‌ان با رد ادعای کمبود ذخایر موشکی ایران نوشت: ایران سیاست موشکی خود را تغییر داده و کمیت را با کیفیت جایگزین کرده است.
- ۲۱:۳۰ اردوغان دستور افزایش تولید موشک‌های ارتش ترکیه رو صادر کرد.
- ۲۱:۳۴ آلمان سفارت خود در تهران را تخلیه کرد.
- ۲۱:۴۵ نخست وزیر پاکستان در گفتگو با رئیس‌جمهور اسلامی ایران نگرانی خود را از اینکه حملات ایالات متحده تأسیساتی را که تحت پادمان‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) بودند، هدف قرار داده است، ابراز کرد.
- ۲۱:۴۰ بررسی‌ها نشان می‌دهد ۲ نقطه در اطراف شهر بوشهر هدف حملات اسرائیل قرار گرفته است.
- ۲۲:۴۶ اتفاقی کم سابقه در سالهای اخیر / گفت و گوی تلفنی وزرای خارجه ایران و کانادا پس از حمله متجاوزان آمریکایی به دستور ترامپ.
- ۲۳:۰۰ شلیک نسل جدید موشک‌های خیرشکن با چند کلاهک در موج بیستم حمله به اسرائیل
- ۲۵:۰۰ تکذیب شایعه اصابت به تأسیسات نفتی اهواز و غرب کارون
- ۲۵:۰۰ جلسه هیات دولت با حضور رئیس‌جمهور، معاون اول و تمام اعضای هیات دولت برگزار شد.
- ۲۵:۲۰ سه تصمیم مهم اتخاذ شد: برخی از اختیارات به وزرا و معاونین تفویض شد.
- ۲۵:۳۰ همچنین اختیاراتی قابل تفویض به استاندانان تفویض شد و تصمیمات نمایندگان ویژه رئیس‌جمهور در حکم تصمیم‌رئیس‌جمهور و هیات دولت قلمداد خواهد شد.
- ۲۶:۳۰ سخنگوی سازمان انرژی اتمی: اولین بار نیست که چنین حملاتی صورت گرفته، ولی با این حملات هم رشد صنعت هسته‌ای متوقف نمی‌شود.
- ۲۶:۴۰ جهانگیر سخنگوی قوه قضائیه: دستگیری یک تبعه اروپایی در کرمانشاه به‌انه‌های جاسوسی / خودکشی یک تروریست هنگام دستگیری
- ۲۷:۲۰ نقطه در اطراف شهر بوشهر هدف حملات رژیم صهیونیستی قرار گرفته است / فارس
- ۲۷:۰۰ رئیس ستاد کل ارتش آمریکا: ما از ۱۴ بمب ام او بی (MOP) علیه اهداف ایرانی استفاده کردیم.
- ۲۷:۱۵ نخست وزیر پاکستان در تماس تلفنی با رئیس‌جمهور ایران: پاکستان حملات آمریکا را محکوم می‌کند و همبستگی خود را با دولت و مردم ایران اعلام می‌دارد.
- ۲۷:۲۰ فعالیت بورس‌ها تا پایان هفته متوقف خواهد بود.
- ۲۷:۴۴ واکنشگن بیست: تصاویر ماهواره‌ای حکایت از خروج تعداد زیادی کامیون از تأسیسات فردو پیش از حمله آمریکا دارد
- ۲۸:۰۰ جی‌دی‌ونس، معاون ترامپ: ما می‌خواهیم با ایران درباره یک توافق بلندمدت گفتگو کنیم.
- ۲۸:۲۰ عراقچی: برنامه هسته‌ای ما وارداتی نیست که با بمباران از بین برود.
- ۲۸:۳۰ تسنیم: تکذیب شایعه اصابت به تأسیسات نفتی اهواز و غرب کارون
- ۲۸:۳۰ فارس: در حمله صهیونیست‌ها به یزد هیچ نیروگاهی هدف گرفته نشده و یزد اساساً نیروگاهی به نام شهید دشتی ندارد.
- ۲۷:۰۰ آسوشیتدپرس: نقشه پنتاگون از مسیر بمب‌افکن‌های B-2 به سمت ایران نشان می‌دهد که آنها از فراز دریای مدیترانه، سپس اسرائیل، اردن و عراق عبور کرده‌اند.

ورود آمریکا به جنگ

ارتش آمریکا به دستور دونالد ترامپ به سه سایت هسته‌ای ایران حمله کرد

گروه سیاسی: در بامداد روزی که گذشت، رئیس‌جمهور ایالات متحده، دونالد ترامپ، با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که هواپیماهای جنگی آمریکا با عبور از مرزهای جمهوری اسلامی ایران، برخی تأسیسات هسته‌ای از جمله فردو، نظنز و اصفهان را هدف قرار داده‌اند. اقدامی که به‌سرعت موجی از واکنش‌ها در ایران به‌دنبال داشت، از مواضع مقام‌های رسمی گرفته تا صدهای سیاسی و حزبی و اظهارنظرهای مختلف در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی. این حمله در حالی صورت گرفت که طی هفته‌های اخیر، ایران شاهد حملات متناوب رژیم صهیونیستی بود که به شهادت شماری از فرماندهان نظامی و دانشمندان کشور منجر شد. برخی تحلیلگران معتقدند آنچه با نام حمله آمریکا ثبت شد، ادامه یک سناریوی از پیش طراحی‌شده میان واشنگتن و تل‌آویو است که در چند مرحله و با نقش‌آفرینی‌های متفاوت اجرا شده است. رئیس‌جمهور پزشکیان، با محکومیت شدید این تجاوز، تاکید کرد که آمریکا در این حمله، نقاب از چهره برداشت و نشان داد بازیگر اصلی در اقدامات خصمانه علیه جمهوری اسلامی ایران است. او تصریح کرد: «اگرچه ابتدا تلاش داشتند نقش خود را کتمان کنند، اما پس از پاسخ قاطع و بازدارنده نیروهای مسلح

کشورمان و مشاهده ناتوانی آشکار رژیم صهیونیستی، ناگزیر خود به میدان آمدند.» رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به جان‌باختن جمعی از فرماندهان، دانشمندان و شهروندان ایرانی در حملات پیشین، بر لزوم کنار گذاشتن اختلافات و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی برای حفظ امنیت ملی تاکید کرد. از سوی دیگر، فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، با رویکردی آرام‌بخش، اعلام کرد که هیچ‌گونه خطری متوجه مردم ساکن در مناطق اطراف تأسیسات نیست و نظنز، فردو و اصفهان به حیات عادی خود ادامه می‌دهند. او از مردم خواست تنها به منابع رسمی نظیر خبرگزاری جمهوری اسلامی و صدا و سیما اعتماد کنند. این لحن در شرایطی که افکار عمومی منتظر جزئیاتی درباره میزان خسارات بود، نشان از تلاش دولت برای کنترل فضای ملتهب دارد.

همکاری اسرائیل و آمریکا با حمله به ایران عیان شد

در جبهه احزاب و فعالان سیاسی نیز واکنش‌ها کم نبود. حسین مرعشی، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران با اشاره به این حمله گفت: این مسئله از آغاز حملات اسرائیل به ایران قابل پیش‌بینی بود. از ابتدا، آمریکا و اسرائیل در این اقدامات همراه بودند، اما اکنون با حمله مستقیم آمریکا به فردو و نظنز، این همراهی آشکار شده و به‌وضوح خود را نشان داده است. «همچنین حسین مرعشی دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران راجع به حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران اظهار کرد: برداشت من این است که آنچه که در ایران در ۱۰ روز اخیر از آغاز جسارت و تجاوز اسرائیل به ساحت ایران تا امروز که آمریکا‌ها تأسیسات هسته‌ای ما را مورد هجوم قرار داده‌اند، در مجموع یک سناریوی هماهنگ شده میان نتایج و نتایج ترامپ بود. وی از تجاوز به خاک کشورمان به عنوان فتنه نتایج و نتایج ترامپ یاد کرد و ادامه داد: آنچه که امروز در حمله به تأسیسات

گزارش روز

هسته‌ای کشورمان از سوی آمریکا‌ها با توافق افتاد جدای از تجاوزهای رژیم صهیونیستی نبوده و ما با یک موضوع مواجه هستیم و آن فتنه نتایج و نتایج ترامپ است. دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران در گفتگو با مهر، همچنین اظهار کرد: آمریکایی‌ها ترجیح می‌دادند که ارتش اسرائیل کار حمله به ایران را پیش ببرد و تمام کند اما ارتش اسرائیل این توانایی را نداشت و آمریکایی‌ها بخش دیگری از سناریو را اجرا کردند. مرعشی

با تاکید بر اینکه اسرائیلی‌ها با حمله به ایران به اهداف خود نرسیدند، افزود: آنها جز به شهادت رساندن فرماندهان و کشتار انسان‌های بی دفاع و غیرنظامیان توانستند اقدامات و اهدافی که مد نظرشان بود نظیر حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران را مورد هجوم قرار دهند، نتوانستند این تأسیسات ما را از بین ببرند به همین دلیل آمریکایی‌ها برگ دوم را بازی کردند، این‌ها همه یک مجموعه هست و از ابتدا نیز ما با اسرائیل و آمریکا طرف حساب بودیم و باید متناسب با امکاناتمان اولویت‌هایمان را تعیین کنیم و پاسخ‌های مناسب را به دشمن بدهیم.»

در همین حال، واکنش‌های متفاوتی در فضای سیاسی کشور دیده شد. حسام‌الدین آشنا، مشاور پیشین ریاست‌جمهوری، در بیانیه‌ای تفسیری و تأمل‌برانگیز نوشت: «نه موی مهسا دیوار برلین بود که فرو ریزد. نه سایت نظنز سد سکندر بود که بران شود. نه عمق فردو سقف ایران بود که ترک بردارد. ایران کوه استوار است که می‌ماند؛ دریاست که موج می‌زند؛ خورشید است که هر صبح دوباره می‌درخشد. هویت ایرانی را به سیاست بسته‌ای و سایت هسته‌ای تقلیل ندهیم.»

عباس آخوندی، وزیر پیشین راه و شهرسازی، هم با بیانی محتاطانه، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «ایران عزیز ما با ما خطر وجودی مواجه است. هرگونه اقدام شتاب‌زده ممکن است این خطر را تشدید کند. منتظر تصمیمات فرماندهی کل قوا باشیم. مسرغ دانا چون به دام افتد، تحمل بایدش.» در مجلس، محمود صادقی حمله آمریکا را «تفص قواعد بین‌المللی و تجاوز به حاکمیت ملی ایران» دانست و تاکید کرد: «طبق منشور ملل متحد، ایران حق دفاع مشروع دارد. در این شرایط، تقویت وحدت ملی برای حفظ امنیت کشور اهمیت مضاعف دارد.» این تاکید بر وحدت، در شرایطی که برخی محافل داخلی خواهان واکنش فوری بودند، نشان‌دهنده وجود رویکردهای متنوع درون حاکمیت است.

دفاع از عزت و امنیت ایران

از سوی دیگر، نهادهای نظامی کشور نیز موضع‌گیری صریحی داشتند. همچنین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با صدور پیامی تهاجم غیر قانونی رژیم جنایتکار آمریکا به تأسیسات صلح‌آمیز هسته‌ای را محکوم و اعلام کرد: محل پرواز هواپیماهای شرسرک‌کننده در این تجاوز شناسایی شده و تحت رصد قرار گرفته است. تجاوز امروز رژیم تروریستی آمریکا

جمهوری اسلامی ایران را در چارچوب حق مشروع دفاع از خود، به استفاده از گزینه‌هایی فراتر از درک و محاسبات متوهمانه جبهه متجاوز رهنمون ساخته است و متجاوزان به این سرزمین، باید منتظر پاسخ‌هایی پشیمان‌کننده باشند. با اتکال به قدرت خدایی قادر متعال، تحت تدابیر و فرامین فرمانده مطلق کل قوا و حمایت ملت عظیم‌الشان ایران، و همراهی جبهه مقاومت اسلامی و حق طلبان و آزادی‌خواهان جهان، در دفاع از عزت و امنیت ایران، قاطعانه ایستاده‌ایم. و به فضل الهی شاهد پیروزی‌های تاریخ ساز برای ایران و ایرانی و بلکه امت اسلامی خواهیم بود.» محمد منان رئیسی، نماینده مردم قم، نیز با اشاره به تخلیه مراکز حساس قبل از حمله و نبود هرگونه تشعشع، تلاش کرد افکار عمومی را نسبت

به نبود خطرات محیطی مطمئن کند. او تصریح کرد: «با اطمینان عرض می‌کنم آنچه ممکن بود برای مردم خطر‌آفرین باشد، قبلاً تخلیه شده بود.» برخی دیگر از نمایندگان، رویکرد تهاجمی‌تری در پیش گرفتند. حمید رسایی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «برای پاسخ به تجاوز آمریکا، حمله به هیچ‌کجا، آمریکا را تخریب نمی‌کند، الا پایگاه‌های آمریکا در عربستان. این فقط یک هدف نیست؛ یک تیر با چند هدف است.» امیرحسین ثابتی، دیگر نماینده تهران، هم معتقد بود که بحث در مورد میزان خسارت به فردو، انحرافی است و اصل ماجرا ورود رسمی آمریکا به جنگ با ایران است. او نوشت: «اگر پاسخ محکمی نگردد، بازدارندگی ایران از بین خواهد رفت.»

حامد یزدیان، نماینده اصفهان، تحلیل کرد که این حمله نشان‌دهنده شکست اسرائیل در حملات قبلی‌اش است و این رژیم برای جبران ناکامی‌ها، آمریکا را به کمک طلبیده است. در این میان، واکنش تند حسین شریعتمداری، مدیر مسئول روزنامه کیهان، قابل توجه بود. به نقل از کانال تلگرامی جماران، شریعتمداری نوشت: «بعد از حمله آمریکا به سایت فردو، اکنون نوبت ماست که بدون فوت وقت و به‌عنوان اولین گام، ناوگان دریایی آمریکا در بحیرین را موشک‌باران کنیم و هم‌زمان تنگه هرمز را به روی کشتی‌های آمریکایی، انگلیسی، آلمانی و فرانسوی ببندیم... و اَقْلُوْهُمُ حَيْثُ يَفْقَهُوْهُمْ.»

امسا در وراي این مواضع گوناگون و گاه متضاد، یک نکته به‌وضوح قابل‌درک است: ایران در حال حاضر تمایل به حفظ کنترل اوضاع دارد. تاکید مکرر مقامات دولتی بر نبود تشعشع، عدم ایجاد خطر برای مردم، و ادامه عادی فعالیت‌ها در تأسیسات، در کنار فراخوان‌های عمومی به وحدت و اعتماد به منابع رسمی، نشانه‌ای از تلاش برای جلوگیری از تشدید بحران است.

تحلیل غلط دشمنان از مردم ایران

اسحاق جهانگیری بر اتحاد همه ایرانیان در شرایط کنونی تاکید کرد

بعضاً در گذشته دارای گلابه یا نقدهایی بودند، به میدان آمدند و نشان دادند که در بزنگاه‌های تاریخی، باید برای ایران فداکاری کرد و از همه چیز گذشت.»

وی ادامه داد: «در این شرایط بود که وحدت ملی به‌طور واقعی شکل گرفت. بسیاری از چهره‌های علمی، سیاسی و نظامی که ممکن بود اختلاف‌نظرهایی داشته باشند، این بار یک‌صدا و با تمرکز بر منافع ملی، کنار یکدیگر ایستادند. این خود بزرگ‌ترین پاسخ به طراحی دشمنان بود.»

اتحاد، رمز پیروزی ما در برابر هر تهدیدی

جهانگیری با تاکید بر اهمیت سرمایه انسانی و علمی کشور، به‌ویژه در حوزه هسته‌ای، گفت: «توان هسته‌ای ایران در ساختمان‌ها نیست، در مغز اساتید، دانشمندان و دانشجویان ماست. مغز آن‌ها مرکز هسته‌ای ایران است. هیچ بمبی نمی‌تواند این توان را نابود کند، چرا که در وجود نسل فریخته و متعهد کشور نهاده شده است.» وی همچنین با تاکید بر پیوند میدان و دیپلماسی، اظهار داشت: «سرنوشت جنگ نه فقط در میدان، بلکه در کنار آن و با دیپلماسی تعیین می‌شود. این دو مکمل هم‌اند و نمی‌توان یکی را نادیده گرفت. ملت ما در هر دو عرصه، ظرفیت‌های بزرگی در اختیار دارد که در لحظه مناسب باید به کار گرفته شود.» جهانگیری در بخش پایانی سخنان خود بار دیگر بر جایگاه رهبری انقلاب تاکید کرد و گفت: «بدون تردید،

گروه سیاسی: اسحاق جهانگیری، معاون اول دولت‌های یازدهم و دوازدهم با اشاره به تحولات اخیر منطقه‌ای و واکنش ملت ایران، از نقش تعیین‌کننده مردم، رهبری و نیروهای مسلح در خنثی‌سازی سناریوهای دشمن سخن گفت و تاکید کرد که تحلیل‌های اشتباه دشمنان، به‌ویژه اسرائیل و آمریکا، با حضور و هوشیاری مردم ایران بی‌اثر شد. جهانگیری با اشاره به یکی از مهم‌ترین سناریوهای طراحی‌شده توسط آمریکا و اسرائیل، اظهار کرد: «تحلیل آن‌ها این بود که با حمله اسرائیل، مردم ایران به خیابان‌ها خواهند آمد و نظام سرنگون خواهد شد. اما خوشبختانه این تحلیل توسط خود مردم بهم زده شد. مردم ایران نمایشی بسیار استثنایی از نقش، هوشمندی و توان خود در صحنه نشان دادند.» وی در گفت‌وگوی زنده تصویری با تلویزیون ایرنا افزود: «مردم از همان لحظه نخست در کنار نیروهای مسلح ایستادند. رهبر معظم انقلاب نیز با درایت و مدیریت لحظه‌ای، صحنه را رهبری کردند. بدون شک، رهبری انقلاب نماد ایستادگی، مقاومت و وحدت ملی است. تصمیم‌گیری سریع و حکیمانه ایشان از همان ساعات ابتدایی، باعث شد کشور با اقتدار مسیر خود را ادامه دهد.»

جهانگیری با یادآوری برخی از هزینه‌های تلخ این دوره، خاطر نشان کرد: «هرچند هزینه بسیار بزرگی با شهادت جمعی از فرماندهان و دانشمندان کشورمان به ما تحمیل شد، اما این خلأ به‌سرعت جبران گردید. فرماندهان و چهره‌های مؤثر دیگری، که

رهبر معظم انقلاب محور اتحاد ملی و تکیه‌گاه اصلی ملت در همه بحران‌ها هستند. مردم ایران در کنار ایشان ایستاده‌اند و از راهبردهای ایشان پشتیبانی می‌کنند. این اتحاد، رمز پیروزی ما در برابر هر تهدیدی است.»

جهانگیری در این گفت‌وگو نهنتها به بیسان واقع‌گرایانه‌ای از شرایط کشور پرداخت، بلکه بر لزوم هم‌فرازی ملی و حفظ وحدت در شرایط حساس تاکید ویژه داشت. سخنان او نشان‌دهنده نوعی بازخوانی از رفتار مردم ایران و ظرفیت‌های داخلی کشور بود؛ ظرفیت‌هایی که در سخت‌ترین شرایط، به نقطه اتکای نظام و کشور تبدیل می‌شوند.

نگرانی ملل از ترامپ

تجاوز آمریکا به خاک ایران و هدف قرار دادن سه سایت هسته‌ای چه واکنش‌هایی به دنبال داشت؟

گروه بین‌الملل: اقدام اخیر ارتش ایالات متحده که به دستور دونالد ترامپ علیه سه سایت هسته‌ای فردو، نظنز و اصفهان انجام شد، نه تنها نگرانی‌هایی را برای کشورهای منطقه به دنبال داشته بلکه حالا بسیاری از دولت‌های فرامنطقه هم مواضع آشکارتری گرفته‌اند که نشان از دیدگاه مختلفی در باب این حمله دارد. روسیه در نخستین بیانیه رسمی خود در واکنش به حملات باامداد یکشنبه اول تیرماه ۱۴۰۴ آمریکا به تأسیسات هسته‌ای فردو، نظنز و اصفهان ایران اعلام کرد: تصمیم غیرمسئولانه برای قرار دادن خاک یک کشور مستقل در معرض حملات موشکی و بمباران، مقررات بین‌المللی را نقض می‌کند. وزارت امور خارجه روسیه تصریح کرد که حملات آمریکا به ایران صرف نظر از هر استدلالی که استفاده شود، به شدت قوانین بین‌المللی، منشور سازمان ملل و قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل را که پیشتر چنین اقداماتی را به طور واضح غیرقابل قبول طبقه‌بندی کرده بودند، نقض می‌کند.

وزارت امور خارجه چین هم در واکنش به حملات (یکشنبه اول تیرماه) آمریکا به ایران گفت که چین قاطعانه حملات آمریکا به ایران و بمباران تأسیسات هسته‌ای تحت پادمان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را محکوم می‌کند؛ چراکه اقدامات ایالات متحده به‌طور جدی با اهداف و اصول منشور سازمان ملل متحد و حقوق بین‌الملل در تضاد است و موجب تشدید تنش‌ها در خاورمیانه شده است. نازندرا مودی، نخست‌وزیر هند هم در پی تجاوزات آمریکا به سه

ادامه تیتربک

نیروگاه هسته‌ای کشورمان، در گفت‌وگو با مسعود پزشکیان، رئیس جمهوری ایران، کاهش تنش‌ها و استفاده از رویکرد دیپلماسی را خواستار شد.

دولت پاکستان هم تجاوز غیرقانونی آمریکا به تأسیسات اتمی ایران را به شدت محکوم، آن را نقض تمام هنجارهای حقوق بین‌الملل ارزیابی و تأکید کرد که جمهوری اسلامی ایران از حق مشروع برای دفاع از خود برخوردار است.

وزارت امور خارجه امارات هم با ابراز نگرانی عمیق از تشدید تنش‌های نظامی در منطقه، به ویژه حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران، بر ضرورت توقف فوری درگیری‌ها و بازگشت به گفت‌وگوی دیپلماتیک تأکید کرد.

وزارت امور خارجه قطر و کویت نیز در بیانیه‌های نسبت به عواقب فاجعه‌بار حمله تجاوزکارانه آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران هشدار دادند.

وزارت خارجه عمان هم اعلام کرده که سلطنت عمان نگرانی و محکومیت شدید خود را نسبت به تنش ناشی از حملات آمریکا به ایران را محکوم می‌کند؛ چراکه حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران، منجر به گسترش دامنه جنگ می‌شود و نقض صریح قانون بین‌المللی است.

وزارت امور خارجه ترکیه هم (یکشنبه) نسبت به حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران ابراز نگرانی کرد و هشدار داد که این حمله

دیپلماتیک در جهت انحراف افکار عمومی بوده است.

نجات نتانیاهو توسط ترامپ

آنچه در این میان و در خصوص عملیات اخیر ایالات متحده علیه خاک و سه سایت هسته‌ای کشورمان در فردو، نظنز و اصفهان باید مورد نظر قرار بگیرد این است که اساساً ترامپ با این اقدام به دنبال نجات نخست‌وزیر اسرائیل از یک بحران سیاسی و یک شکست سخت نظامی است. اینکه نتانیاهو و ترامپ با یکدیگر در مورد این حمله صحبت کرده بودند و سپس کمی بعد از انجام تهاجم به خاک ایران، نتانیاهو و سایر مقامات اسرائیل نسبت به آن ابراز خرسندی می‌کنند و حتی به حملات خود علیه اهدافی در ایران ادامه می‌دهند نشان از آن دارد که اسرائیل و نتانیاهو دیگر توان تحمل ضربات ایران را نداشته و ندارند و به همین دلیل ترامپ را برای نجات خود به جنگ با ایران کشاندند.

واکنش تهران چه بود؟

فارغ از لفاظی‌های ترامپ در سخنرانی سه و نیم دقیقه‌ای او پس از تجاوز به خاک و سه سایت هسته‌ای کشورمان که سی‌ان‌ان می‌گوید در حمله مذکور از ۶ بمب افکن بی-۲ و ۱۲ بمب سنگرشکن به انضمام موشک‌های تاماهاوک شلیک شده از زیردریایی‌های آمریکا استفاده شده، باید توجه شود که واکنش ایران هم در دو بُعد سیاسی و نظامی قابل تأمل بود.

در بعد نظامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که رژیم جنایتکار آمریکا باامداد یکشنبه، در هماهنگی کامل با رژیم صهیونیستی، با حمله‌ای نظامی و غیرقانونی به مراکز صلح‌آمیز هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، مرتکب جنایتی آشکار و بی‌سابقه شد که به‌روشنی ناقض منشور سازمان ملل، حقوق بین‌الملل، معاهده NPT و اصول بنیادین احترام به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشورها است. در ادامه این بیانیه آمده است: «از نخستین لحظات عملیات صهیونیست‌ها، برای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران آشکار بود که پشتیبانی و همراهی همه‌جانبه آمریکایی‌ها در طراحی و اجرای این تجاوز مؤثر بوده است و این اقدام، برای چندمین بار، ناتوانی جبهه متجاوز را در افزودن واقعی به معادلات میدانی اثبات کرد؛ آنان نه از قدرت ابتکار برخوردارند و نه توان فرار از پاسخ‌های سنگین را دارند. تکرار حماقت‌های شکست‌خورده گذشته از سوی آمریکا، نشان از ناتوانی راهبردی و غفلت از واقعیت‌های میدانی منطقه دارد. واشنگتن، به جای عبرت از ناکامی‌های مکرر، با حمله مستقیم به تأسیسات صلح‌آمیز، عملاً خود را در خط مقدم تجاوز قرار داد. به فضل الهی و با اشراف اطلاعاتی همه‌جانبه نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، محل پرواز هواپیماهای شرکت‌کننده در این تجاوز شناسایی شده و تحت رصد قرار گرفته است. همان‌گونه که بارها اعلام کرده ایم، تعداد، پراکندگی و وسعت پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه، نه نقطه قوت، که ضریب آسیب‌پذیری آنها را دوچندان کرده است.»

می‌تواند مناقشه منطقه‌ای را به یک بحران جهانی تبدیل کند.

تکرار مکررات غرب

سیمون هریس، وزیر امور خارجه ایرلند نیز با اشاره به اقدام تجاوزکارانه آمریکا علیه ایران، بدون محکوم کردن این اقدام، ادعا کرد: «من از نزدیک اوضاع خاورمیانه را پس از اقدام نظامی ایالات متحده علیه سه تأسیسات هسته‌ای در ایران، زیر نظر دارم. خطر تشدید تنش‌ها بین ایران و اسرائیل اکنون بیش از هر زمان دیگری واقعی و محتمل است. نیاز مبرمی به کاهش تنش، گفتگو و دیپلماسی وجود دارد.»

گیدو کروسو، وزیر دفاع ایتالیا در واکنش به حملات آمریکا علیه تأسیسات هسته‌ای ایران گفت که این اقدام از سوی آمریکا سناریوی این درگیری را در خاورمیانه تغییر خواهد داد.

سخننگوی دولت آلمان هم اعلام کرد صدراعظم این کشور از ایران خواسته است پس از حملات هوایی اخیر آمریکا به تأسیسات

هسته‌ای، بلافاصله مذاکرات با ایالات متحده و رژیم صهیونیستی را آغاز کند. کیری استارمر، نخست‌وزیر انگلیس در نخستین اظهارات خود در پی ورود دولت آمریکا به تجاوزگری رژیم صهیونیستی علیه ایران با حمله به تأسیسات اتمی ایران گفت که آمریکا با حمایت از این اقدامی غیرقانونی گفت که آمریکا «اقداماتی برای کاهش» آنچه «تهدید برنامه هسته‌ای ایران» خواند، انجام داده است!

ژان نوبل بارو، وزیر امور خارجه فرانسه هم ضمن اعلام نگرانی از حملات شامگاه یکشنبه آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران گفت «فرانسه که روز جمعه در ژنو در کنار دیگر همتایان اروپایی در مذاکرات با ایران حضور داشت، نه در این حملات به تأسیسات هسته‌ای ایران شرکت داشته و نه طرح ریزی آن را برعهده داشته است.»

کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بدون محکوم کردن تجاوز آمریکا به تأسیسات اتمی ایران، خواستار بازگشت طرفین به مذاکرات و خودداری آن‌ها از گسترش بیشتر تنش‌ها شد.

خاورمیانه

حیرت در تل آویو

خسارات حاصل از پاسخ موشکی ایران به اسرائیل باعث تزیق شوک به آنها شد

در تداوم اجرای عملیات وعده صادق ۳، (یکشنبه) موج جدید حملات موشکی ایران به سرزمین‌های اشغالی آغاز شد. در جریان این مرحله از عملیات، منابع خبری از اصابت موشک‌های ایران به حیفا و بروز آتش‌سوزی گسترده خبر می‌دهند. موشک‌های ایرانی همچنین نقاطی از پیش تعیین شده در تل آویو را هدف قرار داده‌اند. نیروهای مسلح ایران پیشتر هشدار داده بودند که هیچ نقطه امنی در سرزمین‌های اشغالی وجود نخواهد داشت. بنا بر اعلام سخنگوی سپاه پاسداران اهداف موج بیستم عملیات وعده صادق ۳، علیه فرودگاه بن‌گورین، مرکز تحقیقات بیولوژیک رژیم صهیونیستی و پایگاه‌های پشتیبانی رژیم و لایه‌های مختلف مراکز کنترل و فرماندهی انجام شده است. نیروهای مسلح ایران در موج جدید عملیات، از ترکیب انواع موشک‌های دور برد سوخت مایع و جامد با قدرت سرچنگی ویران‌کننده و از تاکتیک‌های جدید عبور از سپر دفاعی دشمن، بهره‌گیری کرده‌اند. منابع خبری از شلیک ۳۰ موشک ایرانی که نقاطی معین در تل آویو و حیفا را هدف قرار داده‌اند، خبر دادند. این نخستین بار در روزهای اخیر است که موشک‌های بالستیک ایران به نقاطی از اسرائیل که مراکز راهبردی متعلق به آنها در آن قرار دارد، اصابت کرده است. با وجود سیاست سانسور شدید رسانه‌ای رژیم صهیونیستی، پیدعوت آحارنوت نوشت، در پی موج جدید حملات موشکی ایرانی آذیرهای خطر در سراسر سرزمین‌های اشغالی از شمال تا جنوب به صدا درآمده است. گزارش این روزنامه حاکی از آن است که خسارات بسیار قابل توجه و سنگینی در محل سقوط در شهر حیفا ثبت شده است. همچنین گزارش‌هایی از ویرانی گسترده در منطقه «شارون»، «شفله» و «بلوک‌دن» وجود دارد.

عراقچی: اسرائیل و آمریکا به مذاکره ضرب زده‌اند

اما واکنش عباس عراقچی به این اقدام ایالات متحده هم از حیث سیاسی و دیپلماتیک حائز اهمیت بود. او که برای شرکت در نشست وزرای خارجه سازمان همکاری اسلامی در استانبول به سر می‌برد، در نشست خبری با رسانه‌ها با تأکید بر اینکه «ایران حق دفاع مشروع از خود را دارد»، گفت: آمریکایی‌ها با این اقدام، راه دیپلماسی را بستند و مسئول تمام این اقدامات هستند و باید نسبت به این موضوع پاسخگو باشند. او با اشاره به اینکه «تمام فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ایران زیر نظر آژانس بین‌المللی اتمی بوده است»، گفت: این حملات با چراغ سبز آژانس و دیربک آن انجام شده است و آن‌ها در این ارتباط مسئولیت دارند.

عراقچی در بخش دیگری از سخنان خود تصریح کرد که «باب مذاکرات همیشه باید باز بماند ولی الان این شرایط نیست. اکنون کشور من مورد حمله قرار گرفته است و ما باید بر اساس حق قانونی دفاع از خود، در زمانی که ضرورت ببینیم، پاسخ دهیم». وزیر خارجه ایران در ادامه گفت: «ما وسط مذاکرات با آمریکا بودیم که اسرائیل آن را نابود کرد و ما دوباره وسط مذاکره با اروپایی‌ها بودیم که این بار آمریکایی‌ها تصمیم گرفتند که مذاکرات را نابود کنند. ما در میانه دیپلماسی بودیم که مسورد حمله قرار گرفتیم. این ایران نبود بلکه آمریکا بود که به مذاکرات خیانت کرد. وسط مذاکرات آن‌ها به اسرائیل برای حمله به ایران چراغ سبز نشان دادند، البته به آن‌ها دستور ندهاد باشند.»

عراقچی: گزینه‌های متنوعی پیش‌رو داریم

این دیپلمات عالی‌رتبه جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به این سوال که «آیا ایران در پی این حملات قصد دارد به نیروهای آمریکایی حمله کند، تنگه هرز را ببندد و یا اینکه اقدامات دیگری انجام دهد؟» گفت: ما گزینه‌های متنوعی را پیش‌رو داریم.

عراقچی تصریح کرد: راه دیپلماسی باز است ولی همان‌طور که اشاره کردم اکنون در شرایطی نیستیم که تصمیم بگیریم که چگونه بار دیگر باب مذاکرات را باز نگه داریم اساساً با چه کسی. پس اولاً برای پاسخ ما صبر کنید و سپس زمانی که تجاوزگری متوقف شود، در آن صورت در مورد تلاش‌های دیپلماتیک تصمیم می‌گیریم.

در این راستا عراقچی پس از حمله آمریکا به سایت‌های هسته‌ای ایران در ایکس و خطاب به کشورهای اروپایی نوشت: «هفته گذشته، وقتی ما در حال مذاکره با آمریکا بودیم، اسرائیل تصمیم گرفت دیپلماسی را نابود کند. این هفته، وقتی با گروه ترونیکی اروپا E3 و اتحادیه اروپا گفت‌وگو داشتیم، آمریکا تصمیم گرفت آن دیپلماسی را نابود کند. از این وضعیت چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟ از نگاه بریتانیا و مسئول عالی‌رتبه سیاست خارجی اتحادیه اروپا، موضوع این است که ایران باید به میز مذاکره «بازگردد». اما چگونه ممکن است ایران به چیزی بازگردد که هرگز ترک نکرده، چه برسد به اینکه نابودش هم کرده‌اند؟»

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیر مسئول: امیر اقلتاعی • سردبیر: اکبر منتجبی
زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطریانفر، محمد قوجانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌زاده، امیر اقلتاعی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌فر • حروف‌چین: فرزانه هاشمیان • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

ادامه یادداشت روز

فروپاشی حقوق بین‌الملل

به بیان دیگر، رژیم صهیونیستی و دولت آمریکا با نقض اصل عدم توسل به زور، مرتکب خطری‌ترین تخلف ممکن در نظام حقوقی ملل متحد شده‌اند. این در حالی است که حتی صرف تهدید به زور نیز طبق منشور ممنوع است، چه برسد به تجاوز نظامی صریحی که اکنون رخ داده است.

بی‌عملی شورای امنیت در مقابل این تجاوز، گواهی است بر سیر سیاسی تبدیل شدن این نهاد به دست قدرت‌ها؛ به‌ویژه آن‌که آمریکا با حق وتوی خود همواره مانع محکومیت اسرائیل شده و سازوکار جمعی امنیت را فلج کرده است.

سومین محور نقض شده، اصول حقوق بین‌الملل بشردوستانه و حفاظت از غیرنظامیان در جریان مخاصمات است. در حقوق بشردوستانه معاصر - از کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو (۱۹۴۹) تا پروتکل الحاقی اول ۱۹۷۷ - حمله به غیرنظامیان ممنوعیت مطلق دارد. اصول بنیادینی چون تفکیک (تمایز بین اهداف نظامی و غیرنظامی)، تناسب در حملات و احتیاط برای صیانت از جان شهروندان بی‌گناه به‌صراحت در پروتکل‌های الحاقی ذکر شده‌اند. تجاوز اخیر با بمباران مناطق مسکونی، ساختمان‌های غیرنظامی (از جمله حتی مراکز رسانه‌ای مانند ساختمان صداوسیما) و قتل عام زنان و کودکان، آشکارا همه‌ی این اصول را زیر پا گذاشته است. طبق ماده ۵۱ پروتکل اول و ماده ۳ مشترک کنوانسیون‌های ژنو، کشتن افراد غیرنظامی و حمله مستقیم به مناطق مسکونی نقض فاحش حقوق بشردوستانه محسوب شده و می‌تواند در زمره جنایات جنگی قرار گیرد. پیامد چنین رفتاری، تعهد بین‌المللی برای جبران خسارات و تضمین عدم تکرار است. همچنین تمامی کشورهایی که صلاحیت جهانی را در قوانین خود به رسمیت شناخته‌اند، حق دارند عساکران این جنایات را تحت تعقیب و محاکمه قرار دهند. با توجه به ابعاد حملات اخیر، حتی شائبه جنایت علیه بشریت نیز مطرح است و بایستی در مراجع قضایی بین‌المللی مستقلی بررسی شود. استمرار بی‌واکنشی نهادهای جهانی در قبال این نقض‌ها، پیام خطرناکی به سایر ناقضان بالقوه می‌فرستد مبنی بر اینکه می‌تواند از مجازات مصون بماند. این چراغ سبز به جنایتکاران جنگی، نظم انسانی را در معرض سقوط قرار داده است.

چهارمین عرصه تعدی، میراث بشری و فرهنگی ما است که آماج تهدید جنگ‌افروزان قرار گرفته، جنگ صرفاً به کشتار امروز انسان‌ها نمی‌شود؛ بلکه تاریخ و تمدن بشری را نیز نابود می‌کند. ایران با داشتن ده‌ها اثر ثبت‌شده در فهرست میراث جهانی یونسکو و هزاران میراث ملموس و ناملموس، سهمی قابل توجه در میراث فرهنگی جهان دارد. حفاظت از این آثار گرانقدر، مسئولیتی فراتر از مرزهای ملی است و تخریب آنها خسارتی به همه بشریت وارد می‌کند. با این حال، حملات اخیر دشمن حتی موراث فرهنگی و مراکز تمدنی را نیز در معرض خطر قرار داده است. به عنوان نمونه، یکی از اهداف حمله هوایی آمریکا محوطه اطراف اصفهان بود؛ شهری که قلب تپنده فرهنگ و هنر ایرانی و میزبان کهن‌ترین یادمان‌های تاریخی جهان (مانند میدان نقش جهان) است. انفجار بمب‌های عظیم در نزدیکی چنین شهر میراثی می‌تواند فاجعه‌ای جبران‌ناپذیر برای آثار تاریخی برجای‌مانده از قرون گذشته باشد. علاوه بر اصفهان، شهرها و بناهای دیگری نیز که نماد هویت فرهنگی ایران‌اند، زیر آتش و تهدید قرار گرفته‌اند. حتا شورای بین‌المللی موزه‌ها (ICOM) نسبت به خطرات دیگری کنونی برای موزه‌ها و میراث فرهنگی ایران نگرانی عمیق کرده است. نامه‌نگاری‌های رسمی ایران با یونسکو نیز آغاز شده تا توجه جهانیان به ضرورت حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی در برابر تجاوزات جلب شود. روشن است که تداوم حملات، صرف‌نظر از تلفات جانی، شش‌پوئی بر پیکره فرهنگ و تاریخ بشریت خواهد بود؛ گنجینه‌هایی که قرن‌ها حفظ شده بودند ممکن است ظرف لحظه‌ای در آتش خشم جنگ نابود شوند. چنین جنایتی نه تنها نقض کنوانسیون‌های حمایتی از میراث فرهنگی (مانند کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه برای حمایت از اموال فرهنگی در نزاع‌های مسلحانه) است، بلکه از منظر اخلاق بشری نیز گناهی نابخشودنی در حق نسل‌های آینده به شمار می‌آید.

بی‌عملی دیگر کافی است. آن‌چه امروز در ایران می‌گذرد، یک زنگ بیدارباش برای وجدان‌های خفته جهانی است. قواعد و هنجارهای حقوق بین‌الملل که نسل‌ها برای آن مبارزه شده، اکنون در زیر سایه سنگین قدرت‌های نظامی یکی پس از دیگری فرو می‌ریزند. عدم واکنش قاطع و به‌موقع نهادهای بین‌المللی در برابر این تجاوزات، به تضعیف نظم جهانی، تکرار فجایع مشابه و ترویج فرهنگ معافیت جنایتکاران می‌انجامد. تاریخ از یاد نخواهد برد که در این آزمون، عدالت‌خواهان و مدعیان حقوق بشر چه کردند یا نکردند. بر جامعه بین‌المللی - به‌ویژه سازمان ملل، شورای حقوق بشر، دیوان کیفری بین‌المللی و دیگر نهادهای مسئول - فرض است که فراتر از محکومیت لفظی، اقدامات عملی و مؤثر برای تحقق عدالت بین‌المللی انجام دهند. هم‌پیمانی اسرائیل و آمریکا در تجاوز به ایران نباید بدون پاسخ و پیامد بماند. حتی اگر امروز قدرت‌مداران زورگوی جهان قواعد حقوقی را بازیچه قرار داده‌اند، ثبت و مستندسازی این جنایت‌ها برای آیندگان یک وظیفه تاریخی است.

فراپوشی در سکوت

درخواست جمعی از نخبگان و کنشگران مدنی و میراث فرهنگی از یونسکو

در بحبوحه روزهای پر التهاب سیاسی و نظامی، جایی که آسمان ایران بوی دود و خاکستر گرفته و سرفصل خبرها از انفجار و هشدار عبور کرده‌اند، صدایی دیگر برخاسته است؛ صدایی از میان دل‌نگرانی‌های فرهنگی، از جنس خاک، سنگ، سفال و حافظه.

جمعی از برجسته‌ترین چهره‌های فرهنگی، هنری، دانشگاهی، ادبی و حقوقی ایران، در اقدامی بی‌سابقه، با انتشار نامه‌ای خطاب به خانم آدری آزولای، مدیرکل سازمان علمی، فرهنگی و تربیتی ملل متحد (یونسکو)، نسبت به تهدیدات فزاینده علیه میراث تاریخی، طبیعی و فرهنگی ایران هشدار داده‌اند.

این بیانیه با تأکید بر حملات اخیر رژیم صهیونیستی به خاک ایران، یادآور شده که در سایه تشدید مخاصمه نظامی، بسیاری از محوطه‌های ثبت‌شده جهانی، از جمله بیستون و تیسفون، در معرض خطر جدی قرار گرفته‌اند؛ و این، نه فقط تهدیدی علیه ایران، بلکه حیاتی است به حافظه جهانی بشر.

در متن این نامه، با ارجاع به کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه درباره حمایت از اموال فرهنگی در هنگام مخاصمه مسلحانه، کنوانسیون ۱۹۷۲ یونسکو و نیز قطعنامه ۲۳۴۷ شورای امنیت، از مدیرکل یونسکو خواسته شده تا با رویکردی مسئولانه و بی‌طرفانه، نسبت به این تهدیدات موضع‌گیری کند و ابزارهای الزام‌آور بین‌المللی را برای حفاظت از موراث فرهنگی ایران فعال سازد.

از جمله درخواست‌های صریح در این نامه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- صدور بیانیه فوری و رسمی از سوی یونسکو علیه تهدیدات وارد شده به میراث ایران؛
- هشدار حقوقی به رژیم صهیونیستی بابت نقض تعهدات بین‌المللی؛
- تشکیل کمیته‌های نظارتی و ارزیابی مستقل در منطقه؛
- بسیج ظرفیت‌های حقوقی سازمان ملل برای جلوگیری از تکرار فاجعه‌های مشابه در آینده. نگارندگان این نامه با

جامعه

امدادگران زیر آتش حمله اسرائیل به جمعیت هلال احمر ایران

گروه اجتماعی: پس از حمله رژیم صهیونیستی به ایران امدادگران و مراکز بشردوستانه کشور نیز از حملات در امان نماندند. طی ده روز حملات پیاپی رژیم صهیونیستی با نقض آشکار اصول بین‌المللی، نیروهای امدادی جمعیت هلال احمر ایران را هدف قرار داد - اقدامی که به شهادت و جراحت ده‌ها امدادگر، تخریب تجهیزات امدادی انجامید.

جنیبات حملات به امدادگران هلال احمر ایران

از یادما ۲۳ خرداد، حملات هوایی و موشکی اسرائیل به چندین نقطه در سراسر ایران آغاز شد و تا امروز ادامه یافت. نیروهای امدادی هلال احمر که برای نجات مجروحان به صحنه‌ها شتافته بودند، خود آماج ترکش‌ها و اصابت‌ها قرار گرفتند. به گزارش سخنگوی جمعیت هلال احمر، تاکنون دست‌کم ۳ امدادگر در استان‌های تهران و آذربایجان شرقی به شهادت رسیده و ۲۹ نفر دیگر به شدت مجروح شده‌اند. بسیاری از این مجروحان دچار آسیب‌هایی هستند که «دیگر امکان فعالیت امدادی را ندارند» - گواهی بر شدت جراحات وارده به خدمتگزارانی که تا دیروز ناجی جان هم‌میهنان بودند.

این حملات نه تنها جان امدادگران بلکه تجهیزات و تأسیسات امدادی را نیز هدف قرار داد. بنا بر اعلام رسمی جمعیت هلال احمر، یک فروند بالگرد امدادی و یک دستگاه آمبولانس هلال احمر در جریان حملات اسرائیل به شدت آسیب دیده‌اند و از چرخه خدمت‌رسانی خارج شدند. همچنین یکی

لحنی کوبنده تصریح کرده‌اند: «سکوت در برابر تهدید میراث ایران، خیانت به حافظه تاریخی بشر است.» آنچه اهمیت این اقدام را دوچندان می‌کند، ترکیب متنوع و چندصدایی امضاکنندگان این نامه است: از روشنفکران مستقل گرفته تا چهره‌های سیاسی و مدیران پیشین فرهنگی. در میان اسامی امضاءکنندگان، نام‌هایی چون: مرتضی افقه، امیر اقلتاعی، حجت‌الله ایوبی، محمدحسین ایمانی خوشخو، ساعد باقری، مرتضی بانک، تهمورث بشیریه، سیدمحمد بهشتی شیرازی، علی بیت‌اللهی، علیرضا تابش، کمال تیریزی، فرهاد توحیدی، محمدجواد حق‌شناس، جمشید حمزه‌زاده، پیروز حناچی، جهانبخش خانجانی، هادی خانیکی، مصطفی رحماندوست، مهدی رحمانیان، فیاض زاهد، علی دارابی، محمد درویش، علی دهباشی، حسام‌الدین سراج، مسعود سلطانی‌فر، علی اصغر سیدآبادی، حسین سیدزاده، یونس

شکرخواه، برزین ضرغامی، محمدفاضلی، نعمت‌الله فاضلی، بهزاد فراهانی، الهام فخاری، یدالله طاهرزاد، شهاب‌الدین طباطبائی، یغلامرضا ظریفیان، روزبه کردونی، حسین کمالی، رضا کیانیان، عباس عبدی، فریدون عموزاده‌خلیلی، کیانوش عیاری، رجبعلی لباف‌خانیکی، انوشیروان محسنی‌بندپی، سیداحمد محیط‌طباطبائی، علیرضا محبوب، سیدحسین مرعشی، احمد مسجدجامعی، محمد معزالدین، علی موحد، بهمن نامورمطلق، کامبیز نوروزی، جعفر همایی، احسان هوشمند و تعدادی دیگر از فعالان مدنی و چهره‌های فرهنگی و سیاسی ایرانی به چشم می‌خورند.

اگرچه معلوم نیست که یونسکو در برابر این هشدار جمعی چه واکنشی نشان خواهد داد، اما صدای روشنفکران ایران، اکنون در فضای بین‌المللی طنین انداخته است؛ صدایی که امید می‌رود وجدان فرهنگی جهان را بیدار کند، پیش از آن‌که دیر شود.

در اثر حمله موشکی تخریب شد. همچنین بنا بر اعلام رئیس جمعیت هلال احمر، از آغاز تجاوزات رژیم صهیونیستی تاکنون ۵ بیمارستان کشور و ساختمان‌های اطراف آن دچار آسیب شدید شده‌اند. هرچند این حملات مستقیماً بیمارستان‌ها را هدف قرار نداده، اما موج انفجارها موجب شکستن شیشه‌ها، تخریب بخشی از بناها و وارد آمدن آسیب به بیماران و کارکنان شده است. بیماران برخی از این مراکز دچار دودگرفتگی و حملات عصبی ناشی از انفجار شده‌اند و ترس و اضطرابی که بر آنها مستولی شده، به گفته مقامات درمانی کشور «قابل کتمان نیست». در تهران نیز گزارش شد یک بیمارستان سوم مورد اصابت غیرمستقیم قرار گرفت که طی آن شش دستگاه آمبولانس آسیب دیدند. مجموعه این شواهد نشان می‌دهد حملات اخیر چگونه نه تنها تلفات انسانی برجای گذاشته بلکه ظرفیت‌های امداد‌رسانی و درمانی را نیز در چندین نقطه ایران فلج یا مختل کرده است.

بررسی حقوقی حملات از منظر حقوق بین‌الملل بشردوستانه

حملات تعدی به امدادگران و مراکز درمانی از دیدگاه حقوق بین‌الملل بشردوستانه، مصداق بارز جنایت جنگی است. کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو ۱۹۴۹ و پروتکل‌های الحاقی آن صراحتاً بر مصونیت کادرهای پزشکی، امدادی و وسایل نقلیه امداد‌رسان تأکید دارند و

هرگونه تعرض عامدانه به آنان را ممنوع کرده‌اند. به بیان دیگر، امدادگران به‌مثابه خادمان بشریت در مخاصمات مسلحانه مورد حمایت قواعد بین‌المللی هستند و تهاجم مستقیم به آنان یکی از عینی‌ترین مصادیق جنایت جنگی محسوب می‌شود که طبق اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی (ICC) و کنوانسیون‌های ژنو قابل تعقیب است. اصل بنیادین تفکیک میان اهداف نظامی و غیرنظامی ایجاب می‌کند که حتی در اوج درگیری‌ها، افرادی که مستقیماً در جنگ شرکت ندارند - از جمله امدادگران و بیماران - مورد حمایت و احترام قرار گیرند.